

Minoo Carta I Tasi Ra San Pablo Sii Ñiyivi Sino Iñi Sii Ra Ndyoo Ñuu Efeso

**Tyaa ra Pablo minoo carta sii ñiyivi
sino iñi sii ra Ndyoo ñuu Efeso**

1 Yuhvi ra Pablo, minoo apóstol cui, cuhva cuñi ra Ndyoo. Tyei carta ya sii maa ndo sa sino iñi ñuu Efeso vatyi sino xaan iñi ndo sii ra Cristo Jesús.

2 Nacuhva xaan ra Ndyoo Zutu yo ta ra Jesucristo ra ndyaca ñaha sii yo tumañi iñi sii ndo ta nacuhva ra sa coo sa taxi añima ndo.

Saha xaan ra Ndyoo sa vaha sii yo

3 Nazacahnu yo sii ra Ndyoo, Zutu ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo. Tyindyee xaan ra sii yo, ta saha xaan ra sa vaha sii yo vatyi iñi ñi cuu yo sihin ra Cristo. Saha xaan ra sa vaha sa iyo andiví sii yo.

4 I casi ra sii yo sa cu-iin yo sihin ra Cristo ndya quivi cumañi ca zavaha ra ñuu ñiyivi vatyi cuñi ra sa cuu yo ñiyivi vaha xaan ta ñiyivi ñahñi cuatyi ityi nuu ra vatyi cuñi xaan ra sii yo.

5 Ta sa naha i tyaa ra cuhva sa zanduu ra zeha ra sii yo sa cuenda ra Jesucristo vatyi yucuan cuu sa cuñi ra zavaha ra.

6 Ta yucuan cuenda zacahnu yo sii ra vatyi vaha xaan sa zavaha ra.

Saha xaan ra tumañi iñi sii yo vatyi zandu-iin ra sii yo sihin Zehe ra, ta cuñi xaan ra sii Zehe ra.

7 Cuñi xaan ra Ndyoo sii yo, ta yucuan cuenda i tyiyahvi ra sa cuenda cuatyi yo sihin niñi ra Cristo ta i zandasi ra cuatyi yo.

8 Saha xaan ra tumañi iñi sii yo vatyi i saha ra sa siñi tuñi maa ra sii yo.

9 Ta i zacoto ra sii yo minoo cuhva xehe sa cuñi maa ra, minoo cuhva sa i sica iñi ra sa cua zavaha ra.

10 Vatyi natahan si quivi ta cua zandu-iin ra tandihí, ta cua cundyaca ñaha ra Cristo tandihí, sa iyo ityi ziqui ta sa iyo nu ñuhu.

11 Sa cuenda sa i zavaha ra Cristo, ta i casi ra Ndyoo sii yo vatyi cua cuhva ra sa vaha sii yo. I cuñi maa ra Ndyoo zavaha ra tandihí cuhva ya. Zavaha maa ra ñaa sa cuñi maa ra.

12 Ta tacuan i zavaha ra vatyi maa ndi sa sino iñi sii ra Cristo sa xihna ñi, cua zacahnu xaan ndi sii ra Ndyoo vatyi vaha xaan ra.

13 Ta i sino tucu iñi maa ndo sii ra Cristo sa i siñi ndo tuhun ndisa, cuhva cacu yo. Ta sa yaha sino iñi ndo sii ra, ta ziqui cuu si tañi i tyaa

ra Ndyoo tuñi ra sii ndo vatyi i saha ra Tatyi Ii ra sa coo ra añima ndo tañi sa i catyi ra, ta sii maa ra cuu sii ndo.

14 Tatyi Ii cuan cuu sa saha ra Ndyoo sii yo sa xihna ca. Ta cuhva cuan zañaha si vatyi cua ñihi yo tandihi sa cua cuhva ra Ndyoo sii yo quiví cua ndihi zacacu ra sii yo. Ta zavaha ra tandihi cuhva ya vatyi cua zacahnu yo sii ra vatyi vaha xaan ra.

**Sica ra Pablo sii ra Ndyoo vatyi
cua cuhva ra cuaha xaan sa
siñi tuñi sii ñiyivi sino iñi**

15 Yucuan cuenda ndya quiví i site cuhva sino xaan iñi ndo sii ra Jesús, ra ndyaca ñaha sii yo, ta cuhva cuñi xaan ndo sii tandihi ñiyivi sino iñi.

16 Ndyo quiví i site cuhva cuan ta ñá zañe sa quehin sihin ra Ndyoo sa cuenda ndo. Ta nacuhva xein tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo sa cuenda ndo.

17 Sique sii ra Ndyoo ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo. Ta zuun ñi maa ra Ndyoo cuu Zutu maa yo. Nazacahnu xaan yo sii ra. Sii maa ra sique vatyi nacuhva ra sa siñi tuñi sa saha Tatyi Ii sii ndo vatyi tacuan ta cua cutuñi ca iñi ndo, ta cua coto vaha ca ndo sii ra.

18 Tacuan ta ziqui cua cutuñi ca iñi ndo, ta cua coto ca ndo ñaa sa cua ñihi ndo vatyi maa ndo cuu ñiyivi i casi ra Ndyoo. Ta cua coto ndo vatyi vaha xaan ta tyaqui xaan cuu sa cua cuhva ra Ndyoo sii ñiyivi sii ra.

19-20 Ta sique sii ra Ndyoo vatyi cua cuhva ra sa coto ndo cuhva tyindyeer a sii maa yo sa sino iñi sii ra vatyi cahnu xaan ca cuu tundyee

iñi sii maa ra. Tundyee iñi maa ra sa tyindyeer a sii yo cuu sa zuun ñi tundyee iñi sa zanandoto sii ra Cristo sisi sa i sihi ra, ta i saha ra Ndyoo sa cundayaa ra Cristo siyo cuaha ra andivi.

21 Ta yucuan cuu nu i zanducahnuaan ra Ndyoo sii ra Cristo. Cahnu ca ra ta ziqui tandihi inga ra ndyaca ñaha ñuu ñiyivi a andivi. Vazu rey cuu ra cuan a ra ndyaca ñaha cahnu xaan a vazu ángel andivi, zoco cahnu ca ra Cristo vityi ta ityi nuu ca.

22 Ta saha ra Ndyoo sa cundayaca ñaha ra Cristo sii tandihi. Ra cu nuu cuu ra sii ñiyivi sa cuu cuenda ra. Cuu ra tañi xiñi ñu.

23 Ta ñiyivi sa cuu cuenda ra cuu tañi coño ñuhu ra. Zacutu cuii ra añima yo, ta zacutu cuii ra tandihi cuii sa iyo.

**Zacacu ra Ndyoo sii yo vatyi
cuñi xaan ra sii yo**

2 Quiví ta sino ca iñi ndo Tuhun Ndyoo cuu si tañi sa sihi añima ndo vatyi i zavaha ndo cuatyi ta tandihi cuhva sa ña tahan iñi ra Ndyoo. Zoco i saha ra Ndyoo minoo cuhva saa coo ndo vatyi i ndu-iñi ndo sihin ra Cristo.

2 Ityi sata i zavaha ndo cuatyi tañi zavaha inga ñiyivi ñuu ñiyivi. I zavaha ndo cuhva cuñi ra ndyaca ñaha sii cuihna. Maa ra cuu ra ndyaca ñaha sii ñiyivi ña tyaa yahvi sii ra Ndyoo.

3 Ta tacuan i cuu tandihi yo quivi sa ñá sito yo sii ra Ndyoo. I zavaha yo cuhva ña vaha sa cuñi coño ñuhu yo ta sa cuñi sa siñi tuñi yo tañi zavaha tandihi inga ñiyivi.

Inuu ñi i cuu yo tañi inga ñiyivi, ta yucuan cuenda i tahan si sii yo sa cuxaan xaan ra Ndyoo sihin yo.

⁴Zoco i cundahvi xaan iñi ra Ndyoo sii yo vatyi cuñi xaan ra sii yo.

⁵Ta vazu i sicoo yo tañi sa i sihi yo quivi cuan sa cuenda cuatyi yo, zoco i zanandoto ra sii maa yo iin ñi sihin ra Cristo. Zacacu ra Ndyoo sii yo maa ñi sa cuenda tumañi iñi sa zavaha ra sii yo.

⁶Tañi sa zanandoto ra Ndyoo sii yo sihin ra Cristo cuu si, ta saha ra sa cundyaa yo andivi sihin ra. (Tañaha ca cua saa yo yucuan, zoco tañi sa saa yo yucuan cuu si vatyi ma cuu ca cundyaca ñaha cuatyi sii yo.)

⁷Tacuan zavaha ra Ndyoo vatyi ityi nuu ca cua zañaha ra sii tandihí ñiyivi vatyi cahnu xaan cuu tumañi iñi i zavaha ra sii yo sa cuenda ra Cristo Jesús. Ta i zavaha xaan ra sa vaha sihin yo.

⁸Vatyi sa cuenda tumañi iñi sa zavaha ra Ndyoo ta cacu yo sihin sa sino ñi iñi yo sii ra. Ta sa zacacu ra Ndyoo sii yo, yivi minoo sa zavaha maa yo cuu si. Minoo sa saha maa ra Ndyoo sii yo cuu si.

⁹Ma cuu zavaha yo sa vaha ta ñihi yo sii si coto caca iñi yo vatyi vaha xaan maa yo.

¹⁰Vatyi maa ra Ndyoo i zanduvaha sii yo. Zandu-iin ra sii yo sihin ra Cristo Jesús vatyi tacuan ta cua zavaha xaan yo sa vaha cuhva i tyaa ra Ndyoo ta sa naha.

**Vazu ñiyivi hebreo cuu yo a
vazu ñiyivi inga tata, zoco
tandihi yo cuu yo ñiyivi ra
Ndyoo sa cuenda ra Cristo**

¹¹Yucuan cuenda nacohon iñi ndo cuhva i sicoo ndo ityi sata.

Yivi ñiyivi hebreo cuu maa ndo. Ta catyi ñiyivi hebreo vatyi ña vale ndo vatyi ña zavaha ndo costumbre circuncisión tañi zavaha maa ñu. Ta sica iñi ñu vatyi vaha ca maa ñu ityi nuu ra Ndyoo vatyi zavaha ñu costumbre cuan.

¹²Ityi sata ñá sicoo ra Cristo añima ndo. Ña iin ñi i cuu ndo sihin ñiyivi hebreo. Ta ñá sito ndo tyiño i zandaa ra Ndyoo sihin ra Abraham, cuhva i catyi ra vatyi cua zanduvaha ra sii yo sihin ra. Ñá sito ndo sii ra Ndyoo quivi cuan, ta ñahñi sa vaha cua ñihi ndo.

¹³Quivi cuan sica xaan i sindyaa ndo nuu ra Ndyoo. Zoco vityi sa ndu-iin ndo sihin ra Cristo Jesús. I sati niñi ra sa cuenda maa ndo, ta yucuan cuenda nañaa ndo sii ra Ndyoo.

¹⁴Zanduvaha ra Cristo sii yo sihin ra Ndyoo. Zandu-iin ra sii nduu tahan yo. Zandu-iin ra sii nduhvi ra hebreo sihin maa ndo sa yivi ñiyivi hebreo cuu. Zanduvaha ra cuhva iyo yo sihin minoo yo ta sihin inga yo. I cuu si tañi sa zanduva ra minoo nuzama sa sindyaa mahñu nu yucu yo.

¹⁵Maa ra Cristo i zandihí cuhva sicoo sihin ley sahnu quivi i saha ra coño ñuhu ra ta sihi ra nu cruz. Ley sahnu cuan i zanduziin si sii yo vatyi i zavaha maa ndi costumbre sa catyi ley cuan, ta ñá zavaha maa ndo sii si. Zoco i zandu-iin ra Cristo sii yo quivi i saha ra minoo cuhva saa coo yo, ta zanduvaha ra sii minoo yo sihin inga yo.

¹⁶I sihi ra nuu cruz sa cuenda cuatyi yo, ta i zanduvaha ra sii tandihí yo sihin ra Ndyoo. Ta i zandu-iin ra sii yo sa ndisa.

¹⁷I quisi ra Cristo, ta i nacatyi ra sihin yo cuhva cua coo vaha yo sihin ra Ndyoo ta sihin minoo yo ta sihin inga yo. I nacatyi ra cuhva cuan sihin maa ndo, ra sica xaan i sindyaa nuu ra Ndyoo ta sihin maa ndi ra hebreo, ra sa sito zuhva Tuhun Ndyoo.

¹⁸I sihi ra Cristo sa cuenda yo, ta yucuan cuenda cuu tuhva tandihi yo sii ra Ndyoo Zuto yo vatyi iin ñi Tatyi II cuu sa iyo añima yo vazu ñiyivi hebreo cuu yo a vazu yivi ñiyivi hebreo cuu yo.

¹⁹Yucuan cuenda yivi ca ñiyivi inga tata cuu ndo a ñiyivi inga ñuu. Sa nduu ndo ñiyivi sa cuenda ñuu ra Ndyoo iin ñi sihin tandihi ñiyivi sa cuu cuenda ra. Sa nduu ndo ñiyivi ra.

²⁰Ta tañi minoo vehe cuu tucu ndo. Ra apóstol sihin ra profeta, tañi cimiento si cuu ra. Ta zuun ñi ra Cristo Jesús cuu minoo yuu sa ñini ca nu cuu siqui vehe.

²¹Ta ziqui ra Cristo cuahan ndaa vehe minoo cuhva vaha xaan, ta cua cuu si minoo vehe ñuhu sa cuenda ra ndyaca ñaha sii yo.

²²Ta maa ndo cuu tucu zuhva vehe ñuhu cuan. Iin ñi cuu ndo sihin ra Ndyoo ta sihin minoo ndo ta sihin inga ndo, ta tacuan nduu yo minoo vehe nu iyo ra Ndyoo vatyi iyo Tatyi II ra añima sa minoo minoo yo.

Saha ra Ndyoo tyiño sii ra Pablo
sa nacatyi ra Tuhun ra sihin
ñiyivi sa yivi ñiyivi hebreo cuu

3 Yuhvi ra Pablo ñohi vehe
caa sa cuenda maa ndo vatyi

zacote tuhun ra Cristo sii ndoho sa yivi ñiyivi hebreo cuu.

²Sica iñi vatyi sa sito ndo vatyi cahnu xaan cuu tumañi iñi i saha ra Ndyoo sii, vatyi cuu tyindyei sii maa ndo.

³Sa nacatyi sihin ndo zuhva sa cuenda cuhva i zañaha ra Ndyoo minoo sa xehe sii, sa cuenda maa ndo.

⁴Ta tatu cua cahvi ndo carta i tasi sii ndo cua coto ndo cuhva i saha ra Ndyoo sa cutuñi iñi tuhun ra Cristo sa ña sito ñiyivi.

⁵Ta sa naha ña zacoto ra Ndyoo tuhun cuan sii ñiyivi tañi zacoto ra vityi sii ra apóstol ta sii ra profeta. Vityi zacoto ra Ndyoo sii ndi sihin Tatyi II ra.

⁶Ta tuhun xehe cuan cuu sa catyi vatyi maa ndo sa yivi ñiyivi hebreo cuu, cua ñihi ndo sa vaha sa saha ra Ndyoo iin ñi sihin nduhvi ra hebreo vatyi iin ñi coño ñuhu ra Cristo cuu tandihi yo. Ta cua ñihi yo sa sa catyi ra Ndyoo, vatyi cua cuhva ra sii si sii yo sa cuenda ra Cristo Jesús.

⁷Tumañi iñi sa i saha ra Ndyoo sii, cuu sa i saha ra tundyee iñi sii, sa zacote tuhun vaha ya sii ñiyivi.

⁸Sica iñi vatyi luhlu que ta ziqui tandihi inga ñiyivi sa cuu cuenda ra Ndyoo. Zoco i saha ra Ndyoo tumañi iñi ya sii, sa zacote tuhun ra Cristo sii ñiyivi sa yivi ñiyivi hebreo cuu, cuhva vaha xaan sa cua ñihi ñu sa cuenda ra Cristo.

⁹Ta saha ra Ndyoo tyiño sii, sa zacote sii tandihi ñiyivi minoo cuhva sa sa sito ra Ndyoo cua zavaha ra cumañi ca sino ñuu

ñiyivi. Ta sa naha ñá saha ra Ndyoo sa coto ñiyivi tuhun ya.

10 Vatyi tacuan ta tandihi sa ndyaca ñaha andiví cua ndyehe si cuhva vaha xaan sa zavaha ra Ndyoo sihin maa yo, ñiyivi sa cuu cuenda ra. Ta cua coto si vatyi cuaha xaan sa siñi tuñi iyo sii maa ra Ndyoo.

11 Ta sa cuenda maa yo zavaha ra Cristo Jesú, ra ndyaca ñaha sii yo, cuhva sa cuñi ra Ndyoo ta sa naha.

12 Ta sa cuenda ra Cristo iyo cuhva sii yo sa tuhva yo sii ra Ndyoo. Sino iñi yo sii ra Cristo, ta yucuan cuenda ña yuhu yo sii ra Ndyoo.

13 Yucuan cuenda sique sii ndo vatyi ma nducuihya iñi ndo sa cuenda tundoho sa ndyehi vityi sa cuenda maa ndo vatyi cua tyindye si sii ndo.

Sica ra Pablo sii ra Ndyoo vatyi nanacoto ca ñu sii ra Cristo

14 Nacohon iñi sa vaha xaan sa saha ra Ndyoo Zutu yo sii yo, ta yucuan cuenda iñi siti nuu ra.

15 Maa ra cuu Zutu tandihi ñiyivi, ñu sa cuahan andiví ta ñu yucu nu ñuhu.

16 Ta sique sii ra vatyi nazandundye xaan ra añima ndo sihin Tatyi Ii ra sa iyo añima ndo. Vatyi vaha xaan cuu sa saha maa ra.

17 Ta nacoo ra Cristo añima ndo vatyi sino iñi ndo sii ra. Ta tacuan ta cua cuñi xaan ndo sii tandihi ñiyivi vatyi nañaa ndo sii ra Ndyoo.

18 Ta ziquí cua coo cuhva sii ndo, ta cua cutuñi vaha iñi ndo sihin tandihi inga ñiyivi sino ifi vatyi cuñi xaan ra Cristo sii yo. Cuñi xaan ra sii yo ndya cuhva ña ñihi

ca yo cuhva nacatyi yo cuhva cuñi xaan ra sii yo.

19 Ta sique sii ra Ndyoo vatyi cua coto ndo cuhva cuñi xaan ra sii yo vatyi yaha xaan cuñi ra sii yo, ndya cuhva ndya ma cuu coto yo cuhva sa cahnu xaan cuñi ra sii yo. Ta tacuan ta ñahñi sa cua cumañi sii ndo vatyi ndyaa ra Ndyoo sihin ndo. Ta yucuan cuenda ñahñi sa cua cumañi sii ndo.

20 Ta vityi nazacahnu yo sii ra Ndyoo vatyi cahnu xaan ca cuu tundyee iñi maa ra, ta cuu zavaha ra cuaha xaan ca ta ziquí sa sica yo sii ra ta cuaha ca ta ziquí sa sica iñi yo vatyi zavaha ra sii si zuun ñi sihin tundyee iñi maa ra sa saha ra sii yo.

21 Nazacahnu maa yo, ra sino iñi, sii ra tandihi cuii tyiemvu sa cuenda sa zavaha ra Cristo Jesú. Nazacahnu yo sii ra vityi ta tandihi cuii tyiemvu. Ta nacuu si tacuan, ta nacuu si sa ndisa.

Cuhva ndu-iin yo sa cuenda Tatyi Ii

4 Yucuan cuenda yuhvi ra ñoho vehe caa ya zañiñi sii ndo vatyi zavaha ndo sa vaha xaan cuhva tahan si zavaha ñiyivi i casi ra Ndyoo vatyi i casi ra sii ndo sa cuu ndo ñiyivi ra.

2 Tahan si sii yo sa zanduluhlu yo sii yo ta vii xaan coo yo sihin ñiyivi, ta nacoo xaan tundyee iñi sii yo sihin ñu. Nacuñi xaan yo sii ra tahan yo, ta nacundyee iñi yo ñaa sa zavaha ra.

3 Nanducu yo cuhva cu-iin yo sa ndisa cuii sihin ra tahan yo vatyi cua tyindyee Tatyi Ii ra Ndyoo sii yo sa coo sa taxi sii yo sihin ra tahan yo.

⁴Vatyi iyo minoo ñi coño ñuhu ra Cristo sa cuu maa yo ra sino iñi sii ra, ta iyo minoo ñi Tatyi li ta minoo ñi sa vaha cua ñihí tandíhi yo ityi nnu ca vatyi i casi ra sii yo.

⁵Iyo minoo ñi ra ndyaca ñaha sii yo. Hin ñi sii maa ra sino iñi yo. Ta iin ñi cuenda maa ra coo ndutya yo.

⁶Iyo minoo ñi ra cuu Ndyoo, ta maa ra cuu Zutu tandíhi yo. Ndyaca ñaha ra sii tandíhi sa iyo. Iyo ra sisi añima tandíhi yo, ta sityiño ra sii tandíhi yo ñaa cuhva cuñi maa ra.

⁷Ta sii sa minoo minoo yo saha ra Cristo ndatu cuhva cuñi maa ra.

⁸Yucuan cuenda catyi Tuhun Ndyoo:

I zahacanaa ra sii ra xaan iñi sii
ra, ta ziqui i nandaa ra ndya
andivi,
ta i saha ra ndatu sii ñiyivi.

⁹¿Ta ñaa cuñi si catyi si sa catyi si vatyi i nandaa ra? Cuñi si catyi si vatyi i noo xilhma ra ndya ñuu ñiyivi.

¹⁰Ta ra i noo cuan, zuun ñi ra cuu ra i ndaa ndya andivi nu zucu ca. Ta tacuan zavaha ra ta zacutu ra ñuu ñiyivi ya sa maa ñi maa ra vatyi vazu ndyaca maa, iyo ra.

¹¹Ta i saha ra ndatu sii sa minoo minoo yo. Iyo yo cuu yo apóstol. Iyo yo cuu yo ra nacatyi tuhun saha ra Ndyoo sii yo. Iyo yo cuu xaan nacatyi yo cuhva zacacu ra Ndyoo sii ñiyivi. Iyo yo cuu yo ra zacuenda sii ñiyivi sino iñi, ta inga yo zacuaha yo Tuhun Ndyoo sii ñu.

¹²Saha ra Ndyoo cuhva cuan sii ñiyivi vatyi tacuan ta ñahñi cua cumañi sii yo, ra cuu ñiyivi ra. Tacuan ta cuu zatyiño yo tyiño ra, ta cuu ndundyee yo sihin Tuhun Ndyoo

¹³ndya cua ndu-iin yo sa ndisa cuii cuhva sino iñi yo ta cuhva coto vaha yo sii Zehe ra Ndyoo. Ta tacuan ta cua nduu yo ñiyivi vaha xaan, ta cua ñihí yo tandíhi sa saha ra Cristo sii yo, ta cua nduu yo tañi maa ra.

¹⁴Ta ziqui ma cuu ca yo tañi sa ndyihi. Vatyi sa ndyihi, yatyi xaan sino iñi si sii sa ziin ziin tuhun. Zoco ma cuu yo cuhva cuan coto ñihí ñiyivi cuhva zandavi ñaha ñu sii yo.

¹⁵Zoco ihyá cuu sa cua zavaha yo; cua cuñi xaan yo sii ñiyivi, ta cua cahan yo sa ndisa sihin ñu, ta cua cuahnu yo sa ndisa cuii ta nduu yo tañi ra Cristo, ra ndyaca ñaha sii yo.

¹⁶Ta tañi iin ñi cuu coño ñuhu yo, tacuan tucu tandíhi maa yo. Sa cuenda ra Cristo ta iin ñi cuu yo sihin ra tahan yo. Ta tañi ndyaca ñaha xiñi yo sii tandíhi coño ñuhu yo, tacuan ndyaca ñaha ra Cristo sii yo, ta ñihí yo tundyee iñi sii ra. Ta tacuan tyindyee yo sii ra tahan yo vatyi cuñi xaan yo sii ra, ta cua ndundyee ca tandíhi yo.

Saha ra Cristo minoo cuhva saa coo yo

¹⁷Cuhva sa cua nacatyi sihin ndo vityi cuu si minoo cuhva nacatyi ra ndyaca ñaha sii yo vatyi ma cuu ca ndo tañi ñiyivi ña sito sii ra Ndyoo vatyi zavaha ñu ñaa sa tondo ñi sica iñi ñu.

¹⁸Na vaha ca sa siñi tuñi sii ñu. Ña ñihí ñu cuhva vaha, cuhva saha ra Ndyoo coo yo. Ta tondo xaan iyo ñu vatyi ña zavaha ñu cuhva cuñi maa ra, ta ñihí xaan iñi ñu.

¹⁹Na cucahan ca nuu ñu tatu zavaha ñu sa ña vaha. Saha ñu sii

ñu sa zavaha ñu tandihí nuu sa ña vaha. Cuñi xaan ñu zavaha ñu tandihí nuu sa quiñi.

20Zoco ña tacuan i cutuhva maa yo. Ña tacuan iyo ra Cristo.

21Tatu sa ndisa vatyi i siñi ndo sa cahan ra ta cutuhva ndo sa zacuahara sa cuenda maa ra,

22sa zandoo ndo cuhva i zavaha ndo ityi sata. Minoo cuhva quiñi xaan i sico yo vatyi cuhva ña vaha sa cuñi yo zavaha yo i zandavi ñaha xaan si sii yo.

23Cuhva ndo sii ndo sii ra Ndyoo, ta nazama ra cuhva sica iñi ndo.

24Ta cuu ndo ñiyivi saa, vatyi tacuan i zanduvaha ra Ndyoo sii yo sa cuu yo ñiyivi ndoo xaan ta vaha xaan sa ndisa cuii.

25Yucuan cuenda ma cuvatya yo. Nacahan tandihí yo sa ndisa sihin ra tahan yo vatyi iñin fi cuu yo.

26Tatu cuxaan ndo zoco ma zavaha ndo sa ña vaha, ta ma cuxaan ndo ndiyiyaca.

27Ta ma cuhva ndo cuhva sii cuihna.

28Ra sa tuhva zuhu, ma zuhu ca ra. Nazatyño ra sihin ndaha ra minoo cuhva vaha, ta cua cuu tyindyee ra sii ñiyivi cumañi si.

29Ma cahan ndo sa quiñi sihin yuhu ndo. Cahan ndo sa vaha sa cua tyindyee ta sa cua zandundyee ca sii ñiyivi tyizoho.

30Ta ma zanducuihya ndo iñi Tatyi Ii ra Ndyoo vatyi i saha ra Ndyoo Tatyi Ii ra sii yo tañi sa tyaa ra tuñi ra sii yo ndya quiví cua zandihí ra cuhva zacacu ra sii yo.

31Ma cuu ndo ñiyivi tixi iñi, ta ma cuxaan ndo, ta ma xaan xaan cuñi ndo, ta ma cahan ndo sa quiñi,

ta ma cahan cuehe ndo sii ñiyivi. Ta ma cuñi ndo zavaha ndo sa ña vaha sihin ñu.

32Zoco vii xaan coo ndo sihin minoo ndo ta sihin inga ndo. Cundahvi iñi ndo ta zaha ndo tucahnu iñi sii minoo ndo ta sii inga ndo tañi i zaha ra Ndyoo tucahnu iñi sii maa yo sa cuenda ra Cristo.

Cuhva cuñi si coo zehe ra Ndyoo

5 Yucuan cuenda nanducu yo cuhva cuu yo tañi maa ra Ndyoo. Zehe ra cuu sii yo, ta cuñi xaan ra sii yo.

2Ta cuñi xaan ndo sii ñiyivi tañi cuñi xaan ra Cristo sii yo ta saha ra sa cuu ra sa cuenda maa yo. Tañi sahñi ñiyivi mvee ticatyi ta saha ñu sii ti sii ra Ndyoo ta sa naha, tacuan i saha ra Cristo sii ra sa cuenda maa yo. Ta ziñi xaan i cuñi ra Ndyoo sihin cuhva i zavaha ra.

3Ta vityi sa nduu ndo ñiyivi sa cuenda ra Ndyoo, ña tahan si sa cuzu ndo sihin minoo ñaha tatu ma tindaha xihna ndo, ta ñaa inga sa quiñi sa zavaha ñiyivi sihin coño ñuhu ñu.

4Ta ma cahan ndo sa quiñi ta nu sa tondo, cuhva ña tahan si cahan ndo. Zoco cuhva ndo tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo.

5Vatyi sito ndo vatyi tandihí ñiyivi zavaha sa quiñi, ma cuu quihvi ñu nu ndyaca ñaha ra Ndyoo. Ra quixi sihin inga ñaha sa yivi ñazihí ra cuu a ñaha sa zavaha tacuan sihin rayiñ a ra cuñi xaan sa coo ndaha tyiño, ma cuu cuhun ra nu ndyaca ñaha ra Ndyoo vatyi tatu cuñi xaan ñiyivi sa coo ndaha tyiño

ñu, ña zacahnu ñu sii ra Ndyoo cuhva cuan.

⁶Ma cuhva ndo sa zandavi ñaha ñiyivi sii ndo sihin tuhun ña ñini vatyi sa cuenda tandihí cuhva ña vaha ya cua cuaan ra Ndyoo, ta cua tasi tuñi ra sii ñiyivi ña tyaa yahvi sii ra.

⁷Yucuan cuenda ma cutahan ndo sihin ñiyivi zavaha tacuan

⁸vatyi i sicoo maa ndo nu ñaa quivi cuan. Zoco vityi sa ndu-iin ndo sihin ra ndyaca ñaha sii yo, ta iyo ndo nu ndisi. Zavaha ndo cuhva zavaha ñiyivi sa cuu cuenda ñuhu.

⁹Vatyi cuhva vaha sa saha Tatyi Ii sii yo cuu sa cua zavaha yo sa vaha ta sa ndoo ta sa ndisa.

¹⁰Nducu ndo cuhva coto ndo ñaa sa tahan iñi ra ndyaca ñaha sii yo.

¹¹Ta ma cu-iin ndo sihin ñiyivi zavaha sa ña vaha tañi zavaha ñiyivi nu ñaa. Ta zacoto ndo sii ñu vatyi zavaha ñu sa ña vaha.

¹²Vatyi saha si ticahan nuu vazu tuhun cahan ñi yo, sa cuenda cuhva zavaha ñu nu xehe.

¹³Zoco quivi cua naquita sa xehe cuan nu ndisi ta casi xaan cua cunaha si vatyi zandundisi ñuhu maa ra Ndyoo sii tandihí si.

¹⁴Yucuan cuenda iyo nu catyi si tyehen:

Ndoyo ndoho ra quixi xaan.

Nduvita ndo nu yucu ñiyivi i sihi vatyi cua cuhva ra Cristo ñuhu ityi cuhun ndo.

Catyi si.

¹⁵Yucuan cuenda zacuenda ndo cuhva zavaha ndo. Ma zavaha ndo cuhva zavaha ñiyivi ña sito. Zavaha ndo cuhva zavaha ñiyivi sito.

¹⁶Cutyiño vaha ndo minoo minoo quivi yozo caa zatyiño ndo tysiño

ra Ndyoo vatyi quiñi xaan cuu tyiemvu ya vityi.

¹⁷Yucuan cuenda ma cuu ndo ñiyivi tondo; tyituñi iñi ndo ñaa sa cuñi ra ndyaca ñaha sii yo sihin ndo.

¹⁸Ma coho ndo ndixi, ta ma cuu ndo ra siñi vatyi yucuan cua zativi sii ndo. Zoco cuhva ndo sa cutu cuii Tatyi Ii añima ndo.

¹⁹Cahan ndo maa ñi sa vaha sihin minoo ndo ta sihin inga ndo. Cata ndo salmos, ta coro ta yaa sa saha Tatyi Ii sii ndo. Cata ndo ta zacahnu ndo sii ra Ndyoo sihin tandihí cuii añaima ndo.

²⁰Ta tandihí saha vazu ñaa sa tahan ndo, zoco nacuhva ndo tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo Zutu yo sihin zivi ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo.

Cuhva cuñi si coo yo sihin ñiyivi sii yo

²¹Tyaa ndo yahvi sii minoo ndo ta sii inga ndo vatyi cuhva cuan tyaa ndo yahvi sii ra Ndyoo.

²²Ndoho ñuzihí, tyaa ndo yahvi sii yiñi ndo tañi tyaa ndo yahvi sii ra ndyaca ñaha sii yo, ra Cristo.

²³Vatyi ndyaca ñaha rayii siñazihí ra tañi ndyaca ñaha ra Cristo sii ñiyivi sino iñi sii ra. Ta zacacu ra sii maa yo sa cuu coño ñuhu ra.

²⁴Yucuan cuenda tañi maa yo sa sino iñi sii ra Cristo tyaa yo yahvi sii ra, zuun ñi cuhva cuan natyaa ñuzihí yahvi sii yiñi ñu tandihí cuii cuhva.

²⁵Ta ndoho rayii, cuñi xaan ndo sii ñazihí ndo tañi cuñi xaan ra Cristo sii ñiyivi sino iñi ta saha ra sa cuu ra sa cuenda maa yo.

26 Tacuan i zavaha ra vatyi cua zanduu ra ñiyivi vaha sii yo. Ta zandundii ra sii yo sihin sa sicoo ndutya yo ta sihin sa cuiñi yo Tuhun Ndyoo.

27 Cuñi ra Cristo cuhva ra sii yo sii ra Ndyoo tañi minoo sa vaha xaan ta ndii xaan, ñahñi sa quiñi caa a sa ña vaha zoco minoo sa vaha xaan sa ndisa cuii ta sa ndoo xaan.

28 Tacuan i zavaha ra Cristo vatyi cuñi xaan ra sii yo; yucuan cuenda cuñi si sa cuñi xaan rayii sii ñazihí ra tañi cuñi ra sii coño ñuhu maa ra. Tatu cuñi xaan rayii sii ñazihí ra, cuñi xaan ra sii maa ra cuhva cuan.

29 Vatyi yoñi numinoo ra sa ña cuñi sii coño ñuhu maa ra, zoco zacuenda xaan ra sii si tañi zacuenda ra Cristo sii ñiyivi sino iñi sii ra.

30 Ta maa yo cuu zuhva coño ñuhu ra Cristo, coño ra ta yiqui ra.

31 Catyi Tuhun Ndyoo: "Nazandoo rayii sii zutu ra ta sii zihí ra, ta nandu-iin ra sihin ñazihí ra. Ta sa nduu tahan ñu cua nduu ñu minoo ñi coño ñuhu."

32 Ihya cuu minoo tuhun xehe sa cahnu xaan. Ta catyi mi vatyi cuñi si catyi si vatyi ndu-iin ra Cristo sihin ñiyivi ra.

33 Ta inga tucu cuhva catyi si vatyi cuñi si sa cuñi xaan ndo sii ñazihí ndo tañi cuñi ndo sii maa ndo, ta natyaa xaan ñuzihí yahvi sii yiñ ñu.

6 Ndoho sa ndyihí tyaa ndo yahvi sii zutu ndo ta sii zihí ndo. Tahan si sa tyaa ndo yahvi sii ñu vatyi sino iñi ndo sii ra Cristo.

2-3 Iyo minoo ley maa ra Ndyoo catyi si: "Tyaa ndo yahvi sii zutu ndo ta sii

zihí ndo." Catyi si. Ihya cuu sa xihna ñi ley i catyi si ñaa sa cua cuhva ra Ndyoo sii yo tatu zavaha yo sii si vatyi catyi si vatyi zii xaan cua cuñi yo tatu zavaha yo sii si, ta cuaha cuiya cua cundito yo ñuu ñiyivi ya.

4 Ta ndoho ra cu zutu sa ndyihí, ma zacuxaan ndo sii zehe ndo. Zacuaha ndo sii si tañi cuñi ra Ndyoo, ta cañi ndo sii si tatu cuñi si, zoco ña yaha xaan.

5 Ndoho ra cu muzu, tyaa ndo yahvi sii patrón ndo ihya ñuu ñiyivi. Nducu xaan ndo cuhva zavaha ndo cuhva cuñi ra, tañi cuhva tyaa ndo yahvi sii ra Cristo. Ta ma zandavi ñaha ndo sii ra.

6 Zatyíño vaha ndo, yíví cuhva sa ndyehe ñi patrón ndo, zoco vazu ña ndyehe ra, zatyíño ndo. Ta yíví sa vatyi catyi ra vatyi ñiyivi vaha cuu ndo, zoco zatyíño vaha ndo tandíhi tyiemvu tañi zatyíño ndo tyiño ra Cristo, ta zatyíño ndo sihin tandíhi cuii añima ndo.

7 Zatyíño ndo minoo sa ndisa tañi zatyíño ndo cuenda ra Cristo ta yíví sa cuenda ñiyivi.

8 Vatyi sito yo vatyi ñaa sa vaha zavaha yo vazu muzu cuu yo a vazu yíví zoco cua tyiyahvi ra Cristo sii yo sa cuenda sa vaha zavaha yo.

9 Ta ndoho ra cu ra ndyaca ñaha sii muzun, cuu ndo ñiyivi vaha sihin muzu ndo. Ta ma zayuhu xaan ndo sii ra vatyi sito ndo vatyi iyo ra ndyaca ñaha sii ndo andivi, ta iin ñi ndyehe ra sii tandíhi yo.

Tundyee iñi sa saha ra Ndyoo sii ñiyivi sino iñi

10 Ta inga tucu tuhun, nacoo xaan tundyee iñi sii ndo vatyi iin ñi cuu ndo sihin ra ndyaca ñaha sii yo, ta cuaha xaan cuaha xaan tundyee iñi iyo sii maa ra.

11 Ta tañi zacuenda minoo zandaru sii ra sihin ndaha tysiño ra, tacuan zacuenda ndo sii ndo sihin tandihí sa saha ra Ndyoo sii ndo vatyi tacuan ta cuu zahacanaa ndo sii cuihna vatyi cuñi xaan ra zandavi ñaha ra sii yo.

12 Ta yivi sihin ñiyivi sa iyo coño ñuhu sahñi tahan yo, sihin tatyi cuihna sa ñia cuu ndyehe yo. Iyo ra ndyaca ñaha nahnu sii sa ñia vaha ñuu ñiyivi ya ta cuaha xaan inga tatyi ñia vaha.

13 Yucuan cuenda tiñ cuenda vaha ndo sii tandihí sa saha ra Ndyoo vatyi tacuan ta cuu zahacanaa ndo sii cuihna quivi sahñi tahan ra sihin ndo, ta ma ndoyo ñuhu ndo.

14 Tañi nandyaa minoo zandaru sihin minoo sinchu sisi ra, tacuan cuiñi ndyaa ndo sihin sa ndisa. Ta maa ñia sa vaha zavaha ndo. Ta tacuan ta cua zacacu ra Ndyoo sii ndo tañi zacacu minoo zandaru sii ra sihin minoo caa ñoho yiqui ndyica ra.

15 Ta tañi ñoho zapato saha ra zandaru ta ndyaa listo ra sa cuhun ra nu iyo cuatyí, tacuan cundyaa listo ndo sihin Tuhun Ndyoo ta zacoto ndo sii ñiyivi vatyi cuu nduvaha ñu sihin ra Ndyoo, ta ma cuxaan ca ra sihin ñu.

16 Ta tañi zacuenda zandaru sii ra sihin minoo caa ta ma nañi nduva sii ra, tacuan cuñi si sa cuniñi xaan iñi yo sii ra Ndyoo. Ta cuhva cuan cuu ndahva yo nduva sa cayu sihin ñuhu sa cañi cuihna sii yo.

17 Ta tañi zacuenda zandaru sii xiñi ra sihin minoo caa sa ñoho xiñi ra, tacuan nacuhva ndo sii ndo sii

ra Ndyoo nazacacu ra sii ndo. Ta cutyiño ndo Tuhun Ndyoo vatyi mityi sa sityiño Tatyi Ii cuu si.

18 Ta cahan ndo sihin ra Ndyoo tandihí cuui cuhva sihin cuhva saha Tatyi Ii sii ndo. Ta caca ndo sa tyindye ra sii ndo. Listo vaha cuu ndo, ta ma zandoo ndo sa cahan ndo sihin ra Ndyoo sa cuenda tandihí ñiyivi sino iñi.

19 Ta cahan ndo sihin ra Ndyoo sa cuenda mi vatyi tacuan ta cua ñihi que cuhva quehin ta ma yuhi zacote Tuhun Vaha sa cuenda ra Cristo sii ñiyivi. Xehe xaan i cuu tuhun ya, zoco vityi sito yo sii si.

20 Ta sa cuenda sa zacote tuhun ra Cristo, ta ñohi vehe caa, zoco caca ndo sii ra Ndyoo vatyi ma yuhi ta zacoto que tuhun ra tañi tahan si zacote.

Tasi ra Pablo sii ra Tíquico nu yucu ra hermano ñuu Efeso

21 Ta cua nacatyí ra hermano Tíquico sihin ndo tandihí sa tehin ta ñaa sa zavehi. Ña zaña ra sa zatyiño xaan ra tysiño ra ndyaca ñaha sii yo, ta cuñi xaan ndi sii ra.

22 Tasi sii ra nu yucu ndo vatyi cua zacoto ra sii ndo yozo caa iyo maa ndi, ta cuhva cuan cua cuhva ra tundyee iñi sii ndo.

23 Ta nacuhva ra Ndyoo Zutu yo sihin ra Jesucristo ra ndyaca ñaha sii yo sa coo sa taxi añima tandihí ndoho sa cuu yañi yo. Ta nacuhva ra sa cuniñi xaan iñi ndo. Ta tacuan ta cua cuñi xaan ndo sii maa ra ta sii ñiyivi.

24 Ta nanazoco xaan ra sii tandihí ñiyivi cuñi xaan sa ndisa cuui sii ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo.